

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

SECTIO J

PAEDAGOGIA-PSYCHOLOGIA

Praca socjalna – różnorodność kontekstów

Redakcja

Anna Kanios, Patrycja Zielińska

VOL. XXXIII, 1

2020

UNIWERSYTET MARIII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
ISSN 0867-2040

REDAKTOR NACZELNY

RYSZARD BERA

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO

MALGORZATA KUŚPIT

SEKRETARZ REDAKCJI

JOANNA WIERZEJSKA

KOMITET REDAKCYJNY

ANNA BOCHEŃSKA-BRANDT, FOM Hochschule in Hannover. Hochschulbereich: Psychologie & Wirtschaft, Gesundheit & Soziales, Niemcy
ELŻBIETA KWIATKOWSKA, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Polska
GRZEGORZ SANECKI, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
RENATA TOMASZEWSKA-LIPIEC, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Polska

RADA NAUKOWA

SARA BARROS ARAÚJO, Instituto Politécnico do Porto. Escola Superior de Educação, Portugalia
JERZY BRZEZIŃSKI, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska
MARIA CHEPIL, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska;
Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Ivana Franki w Drohobyczu, Ukraina
HAMIT COŞKUN, Abant İzzet Baysal University, Turcja
DARIUSZ DOLIŃSKI, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, Polska
TADEUSZ GAŁKOWSKI, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, Polska
JANNA GŁOZMAN, Lomonosov Moscow State University, Rosja
MARIA KIELAR-TURSKA, Akademia Ignatianum w Krakowie, Polska
MARIA LHOTOVA, University of South Bohemia in v České Budějovice, Czechy
CARMEN MORET-TATAY, Catholic University of Valencia „San Vicente Martir”, Hiszpania
JERZY NIKITOROWICZ, Uniwersytet w Białymstoku, Polska
MARIAN NOWAK, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska
NELLA NYCZKAŁO, Narodowa Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie, Ukraina
MARIA GABRIELLA PEDICONI, Università degli Studi di Urbino Carlo Bo, Włochy
ANDRZEJ RADZIEWICZ-WINNICKI, Społeczna Akademia Nauk w Łodzi, Polska
STEFAN RAZIK, Uczelnia FOM w Hannoverze, Niemcy
TERESA NELLA RZEPA, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, Polska
NADIYA SKOTNA, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Ivana Franki w Drohobyczu, Ukraina
BOGUSŁAW ŚLIWERSKI, Uniwersytet Łódzki, Polska

Czasopismo wydawane jest w wersji online i drukowanej. Wersja papierowa jest wersją pierwotną czasopisma.

Wersja online: www.psych-ped.annales.umcs.pl

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

ANNA ADAMCZYK

PROJEKT OKŁADKI I STRON TYTUŁOWYCH

JERZY DURAKIEWICZ

SKŁAD I ŁAMANIE

AGNIESZKA MUCHOWSKA

ISSN 0867-2040

WYDAWNICTWO UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ

20-031 Lublin, ul. Idziego Radziszewskiego 11, tel. (81) 537-53-04

e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl

<http://www.wydawnictwo.umcs.eu>

Dział Handlowy: tel./faks 81 537-53-02

Księgarnia internetowa: www.wydawnictwo.umcs.eu

e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

Spis treści

Table of Contents

Wprowadzenie do problematyki pracy socjalnej

MARIUSZ GRANOSIK

- Praca socjalna wobec pedagogizacji życia społecznego – ujęcie krytyczne* 11
Social Work and the Educationalization of Social Life: A Critical Approach

ARKADIUSZ ŻUKIEWICZ

- Teoretyczne inspiracje dla praktyki pracy socjalnej. Odniesienia do teorii uczestnictwa Karola Wojtyły* 27
Theoretical Inspirations for the Practice of Social Work. References to Karol Wojtyła's Theory of Participation

ANNA JARKIEWICZ

- Diagnoza interpretatywna jako „nowy” sposób diagnozowania problemów w pracy socjalnej/społecznej* 39
Interpretative Assessment as a “New” Approach to Assessing the Problems in Social Work

AGNIESZKA LEWICKA-ZELEN

- Empatia pracowników socjalnych i konstruktywne radzenie sobie przez nich ze stresem jako istotne zasoby warunkujące efektywność ich pracy zawodowej. Badanie pilotażowe* 55
Empathy of Social Workers and Constructive Stress Management as a Key Resources Determining the Effectiveness of Their Professional Work. Pilot Study

W kręgu rozważań nad rodziną

MARTA CZECHOWSKA-BIELUGA

- Pracownik socjalny i asystent rodziny w systemie wspierania rodziny* 73
Social Worker and Family Assistant in the Family Support System

JAROSŁAW PRZEPERSKI, MAŁGORZATA GRZĄDZIELEWSKA	
<i>Adaptacja polskiej wersji kwestionariusza Skala Praktyki Familiocentrycznej do badania jakości relacji pomiędzy profesjonalistami a rodzinami korzystającymi ze wsparcia instytucjonalnego</i>	83
Adaptation of the Polish Version of the Family-Centered Practice Scale Questionnaire to Study the Quality of Relationships Between Professionals and Families Benefiting from Institutional Support	
IZABELA KAMIŃSKA-JATCZAK	
<i>Aktywności ukierunkowane na odczucia rodzin w pracy socjalnej asystentów rodziny</i>	103
Activities Oriented Towards Sentiments of Families in the Social Work of Family Assistants	
KATARZYNA HYŻY	
<i>Rola zawodowa asystenta rodziny – przegląd badań</i>	119
Professional Role of a Family Assistant: A Review of Surveys	
Praca socjalna wobec współczesnych problemów seniorów	
ANNA WEISSBROT-KOZIARSKA	
<i>Nie bij, nie krzycz... O przemocy wobec osób starszych – przegląd badań</i>	137
Don't Hit, Don't Shout... The Elder Abuse: A Review of Surveys	
ANNA KANIOS, ANNA BOCHEŃSKA-BRANDT	
<i>Motywacja do pomagania oraz cechy osobowości studentów przygotowujących się do pracy z seniorami – badania polsko-niemieckie</i>	149
Motivation to Help and Personality Traits Students Preparing to Work with Seniors – Polish-German Studies	
KATARZYNA JAGIELSKA	
<i>Attitudes of the Elderly Towards Old Age</i>	165
Postawy osób starszych wobec starości	
KRZYSZTOF SZLUZ	
<i>Pomoc osobom starszym – wybrane aspekty prawne</i>	177
Help for the Elderly – Selected Legal Aspects	
Niepelnosprawność jako obszar pracy socjalnej	
KRYSTYNA BARŁÓG	
<i>Podmiotowość i tożsamość a poczucie sensu i jakości życia młodzieży z niepełnosprawnością</i>	197
Subjectivity and Identity vs Sense of Meaning and Quality of Life of Young People with Disabilities	
BEATA SZLUZ	
<i>O doświadczeniu choroby Parkinsona. Socjologiczne spojrzenie na chorego</i>	209
Patients' Experiences of the Impact of Parkinson's Disease. Sociological Perspective	

RENATA KRAWCZYK

- Wybrane aspekty relacji pomocowej w pracy socjalnej z osobami z zaburzeniami psychicznymi* 219
Selected Aspects of the Assistance Relationship in Social Work with People with Mental Disorders

PATRYCJA ZIELIŃSKA

- Polish Youth's Beliefs about the Functioning of Disabled People in the Family Sphere. Presentation of Own Research Results* 235
Przekonania polskiej młodzieży na temat funkcjonowania osób niepełnosprawnych w obszarze rodzinnym. Prezentacja wyników badań własnych

Zagadnienia międzykulturowe w pracy socjalnej

MARIUSZ KORCZYŃSKI, BARBARA GRABOWSKA

- Emocjonalna gotowość do dialogu z osobą odmienną kulturowo obecnych i przyszłych pracowników socjalnych* 247
Emotional Readiness to Dialogue with a Culturally Different Person of Present and Future Social Workers

AGATA ŚWIDZIŃSKA

- Edukacja międzykulturowa jako element kształcenia pracowników służb społecznych* . . . 267
Intercultural Education as an Element of Educating Employees of Social Services